

5. Dissenterende Bøtum,

afgivet af Komiteens Medlem Telefondirektør Bryn.

Komiteens Medlem, Telefondirektør Bryn, som ikke har kunnet slutte sig til Komitemajoritetens Opfatning af, at det skulde være til Gavn for Telefonvæsenets Udvikling i vort Land, at Staten overtager al Telefondrift, men som antager, at Staten paa anden Maade bør og med Held kan gribe ind i og støtte samme, tillader sig i efterstaaende nærmere at motivere denne sin Opfatning.

Telefonen har i Norge og Sverige fundet en ganske anden Udbredelse og Anvendelse end i noget andet Land. At smaa Byer paa nogle faa Tusind Indbyggere have deres Centralstation med halvhundrede og flere Abbonnenter saaledes, som Tilfældet er her, vil man saa godt som ikke finde noget andet Sted. Endnu mindre vil man finde noget andet Land, hvor Telefonen er saaledes udbredt i Landdistrikterne som her, hvor den i stor Udstrækning benyttes af Gaardbrugerne. Dette sidste Forhold vil man absolut ikke finde andre Steder. Som Regel er Telefonen i andre Lande kun et Kommunikationsmiddel for Forretningsverdenen i de største Byer, og naar der i enkelte Lande findes Telefonanlæg uden for Byerne, saa er det kun i de store Industridistrikter til Brug for de større industrielle Forretninger.

Medens der saaledes i 1892 var over 50 Telefoner for hver 10,000 Indbyggere i Norge og Sverige, saa var det tilsvarende Tal i Tyskland og England kun ca. 16, i Frankrige og i Belgien ca. 11, i Holland 8 og i Østerrig kun 5. Endnu mere paafaldende viser Forfælleren sig, naar man sammenligner Telefonantallet i norske og udenlandske Byer af lignende Størrelse. Saaledes vil det af efterstaaende Opgaver over endel norske og tyske Byers Telefonantal ses, at vore smaa Byer paa 2,000 à 4,000 Indbyggere have lige saa mange Telefoner som de tyske paa 10,000 à 20,000 og i mindre Byer end med 8,000 Indbyggere finder man i Tyskland overhovedet ikke Telefon. Lignende er Forholdet i de fleste andre Lande.

Det vækker ogsaa altid Opmærksomhed hos Ublændinge, som besøge de to standnævnte Lande, at Telefonen er saa udbredt, og specielt, at den findes i saa stort Antal hos Gaardbrugere i Landdistrikterne og hos de mindste Detailhandlere i Smaabyerne. Og saa meget mere bemærkelsesværdigt er dette Forhold, fordi det i vort Land, hvor Forholdene ere saa smaa og Afstandene i Landdistrikterne saa store, skulde være ulige vanskelige at staffe Telefonen Udbredelse end i de større og tættere bebyggede Lande. Aarsagen til denne Telefonens Udbredelse og Anvendelse hos os ligger efter min Opfatning først og fremst i Telefonens Prisbillighed. Medens Kontingenten for Telefonabonnement hos os i Regelen drejer sig om Kr. 40,00 à Kr. 80,00 pr. Aar, saa er den i Udlandet som oftest mellem Kr. 150,00 og Kr. 300,00, i Amerika endog op til 800 Kr. I Tyskland, det eneste Land, hvor der fra første Begyndelse af har været Statstelefon, er Kontingenten overalt Kmt. 150, og Staten anlægger desuden ikke Telefon i de mindre Byer, medmindre der stilles Garanti for et vist Minimumsantal af Abbonnenter. Det er indlysende, at denne store Forskel i Omkostningerne og i Billaarene for Telefonabonnement, er Hovedårsagen til, at Telefonen i vort Land har opnaaet en saa overordentlig meget større Udbredelse end i andre Lande. Og Grunden, hvorfor Telefonen hos os har kunnet staffles til saa billige Priser, maa formentlig søges i den Maade, hvorpaa Telefonvæsenet har faaet udvikle sig. Medens Telefonen ellers drives enten som Statsmonopol som i Tyskland, Frankrig, Schweiz — eller af monopoliserede Selskaber som i England og Amerika, hvis saa godt som eneste Djemed er at tjene mest mulig Penge, saa har Telefonvæsenet hos os faaet udvikle sig ved privat Initiativ som en almennyttig Institution og paa hvert enkelt Sted under Kontrol af dem, som selv ere interesserede i den. Der er saa godt som overalt dannet enten gensidige Foreninger, hvor Omkostningerne udliges paa Abbonnenterne eller Aktieselskaber, hvor enten Abbonnenterne ere forpligtede til at være Aktionærer, eller hvor i hvert Fald de fleste af Abon-